

Süryani Kültüründe İçsel Devrim

Tanrı'yı insanda ve kâinatta gören Süryani kültürünün esas gayesi, yaşamın zorlukları ve örselenmeleri içinde gerçek hedefi akılda tutmayı hatırlatmaktır. Vefa, sorumluluk ve süreklilik gerektiren bir hedefe katkı sunmanın evrensel anlamlarını geliştirmektir. Kendisine davranılmasını istediği gibi hemcinslerine davranmayı isteyen, maddi bağ ve zorunlulukların ötesinde manevi boyutunu da dikkate alarak ruhunu besleyen, onuruna yakışacak biçimde yaşayan ve bu hususta örnek teşkil eden bir insan olmayı sağlamaktır. Bu nedenle bütün boyutlarıyla insan onurunu ve yaşamın kutsallığını gözeterek, mana dünyasının gelişimini devamlı ön planda tutar. Bunu sağlamak için de içsel karşıtlığı tamamlayıcı anlayışa dönüştürecek didaktik üsluplara ve eğitsel yöntemlere başvururken, kardeş/insan sevgisini geliştirerek, **“İnsana hizmet eden Tanrı'ya en yakın olandır”** mantık ve mantalitesini kullanır.

Yapısı gereği maddi dünyada düalite (ikilik/zıtlık/karşıtlık) prensibi ile bu prensibin iyi ve kötü enerji yönleri vardır. Pozitif ve negatif olarak nitelendirilen bu iki enerjik yön, birbirinin zıttıdır ancak birbirini tamamlayıcı unsurlar barındırır. Bu iki enerjinin içsel dünyadaki barışı ve uyumu ise her türlü üretkenliğin kaynağını oluşturur.

Dünyanın benzerliğindeki yaşam egosaldır. Nefsani dürtülerin etkisindedir. Bu egosal yaklaşım, Süryanice'de **şu-loyo** / **ܫܘܠܝܐ** tabiriyle açıklanır. Mesih'in benzerliğindeki anlayış ise ruhsaldır. Ruhun yaklaşımlarına göre şekillenir. Bu anlayış da **şumloyo** / **ܫܘܡܠܝܐ** kavramıyla ifade edilir. Bahse konu düaliteden/ikilikten dolayı, ruhsal olandan çok, egosal-bencil yaşam tarzı cazip ve galip gelmektedir. Bu da hayatın anlamını dağıtırken, ruhu[muzu] ve kalbi[mizi] derinden incitir. Onun içindir ki bolluğun içindeyken bile her tarafta huzursuzluk, karamsarlık, umutsuzluk ve içsel sarsıntılar yaşanmaktadır. Çünkü yaşamda her zaman sevgi gücü (yani ruh) ile gücün sevgisi (yani ego) devamlı

çatışma halindedir. Bu düalitenin en büyük destekçisi ise egodur yani bencilliktir. O da insandaki zıtlıkların/karşıtlıkların kaynağıdır. Zıtlıkların neden olduğu içsel sarsıntılardan kurtulmak için ruhun kalıcı değerlerine sarılmalı ve savaşı[mızı] bu değerlerin saikleriyle vermeli bunu da içsel devrimle taçlandırmalıyız. Çünkü ruh karşıtlıkların ötesindedir. İçsel karşıtlıkların etkisinden münezzehtir. Onların etki ve baskısından azadedir. Dolayısıyla insan özüne (ruhuna) yaklaştıkça, ona döndükçe, bu karşıtlıkların ötesine geçer. Onu kuşatan şartlandırılmış bilinçten ve gerçeklikten kurtulur. Ve böylece Malatyalı Bar Ebroyo /Abulfarac'ın (1226-1286) **“Kendi kendimizi zorla çalalım, alıkoyalım, içimize odaklanalım ki, yüreğimizde saklı cennetimizi keşfedelim. Yani orada Tanrı'mızı görelim”** şeklindeki hissiyatında geçtiği üzere, Tanrı'yı dışarıda değil, içerde aramalı. Zira insan, kendini hatırladıkça, tanıdıkça ve dahi keşfettikçe, içerideki Tanrı'yı bulması da o oranda kolaylaşır. Bu sayede tüm ilahi bilgilerin kendi içinde olduğunu keşfettiği gibi onu tanıdığı kısım(lar)da da bunun ne kadar gizli ve mahrem bir şey olduğunu da öğrenir ki **bu da hayatın en büyük devrimidir**. İşte o zaman önyargısız, tüm ikiliklerin üzerinde olan hakikati görmeye başlar insan ve gerçek yaşama açılan kapıdan geçer ve tüm ikiliklerin ötesinde olan gerçek sevgiye, huzur, coşku, bilgelik ve saadete kavuşmuş olur.

Süryani kültürü, içsel düalitenin/ikiliğin farkındalığı içinde yaşamın bütünlüğünü kutsar. Bu bütünün içinde insan hakikatle, öz varlığıyla bağlantı kuran, gelişmeyi ve büyümeyi sağlayan manevi bir makama davet edilir. Söz konusu bağlantı, gelişim-büyüme çabalarına, içsel-dışsal disiplinlere bağlıdır. Burada esas mesele, ilahi hakikatlerden insana yansıyan enerjinin kirlenmeden hayata dökülmesidir. Yaşamın akışına karşı koşuşturan benliğimizi/egomuzu aşarak, daha hakiki bir varoluş biçimiyle, öz benliğimizle (ruhumuzla) tanışmamızdır. Onu keşfetmemizdir. Çünkü ruh, nefsin/egonun kirli filtrelerinden süzülünce, sahip olduğu enerji kirlenir ve negatif bir hale dönüşür.

İçsel varlığımızda bulunan bu enerjiyi kirletmeden pozitif şekilde kullanabildiğimizde arzulanan manevi makama yaklaşmış oluruz. Lakin enerjiyi kirleterek negatif kullandığımızda, o manevi makamdan gittikçe uzaklaşmış oluruz.

Dolayısıyla insandan biri negatif yani kötü diğeri de pozitif yani iyi olmak üzere iki enerji sadır olur. Her türlü kötülük yani negatif enerji, nefsin/egonun kirli arzularından sadır olmuş enerjidir. İyilik/şefkat anlamına gelen pozitif enerji ise ruhun ilahi boyutundan -doğal haliyle- çıkan enerjidir. **Asıl olan, hayatı ayakta tutan ve gelişim sağlayan bu enerjidir.** Dolayısıyla içsel ikiliğin/düalitenin ayrımında ruh, aydınlığın/iyiliğin yani pozitif enerjinin kaynağıdır. Nefis/ego ise, karanlığın/kötülüğün yani negatif enerjinin kaynağıdır. Ruh ihmal ettiğimizde zihnimiz bizi rahatsız eder. Bizi yorgun ve bitkin düşürür. Ruh işbaşında olursa, ruhsal zekâ devreye girer, zihnimiz rahatlar, faydalı işler üretir, daha huzurlu ve üretken olur[uz]. Çünkü ego, sahip olmak ve almakla özdeşleşir. Devamlı haklı olmayı sever. Asla tatmin olmaz. Ruh ise var olmakla ve vermekle özdeşleşir. Haklılık ya da haksızlığın ötesinde sürekli bir akışa hizmet eder. Öyle tatmin olur.

Egodan kurtulmanın tek yolu onun farkında olmaktır. Çünkü farkındalık ruhun gözüdür. Bu göz, insanın içinde saklı bir güçtür. Varoluşun gayelerinden birisi o gücü keşfetmek ve onu kullanmaktır. Ne zaman ki kendimizi birinden üstün veya aşağı konumlandırırsak, ne zaman ki kendimizi herhangi birisiyle kıyaslayıp karşılaştırırsak, işte o zaman bunun egonun işi olduğunu da bilmeliyiz. Bize bunu yaptıranın ego olduğu şuurlunda olmalıyız. Süryani kültürünün güçlü kaleminden Mor Abdyeşu d-Suba (+1318) bu konuyu şöyle açıklar: **“Rasyonel benliğin üç gücü vardır: Bunlar; şehvet, hiddet ve farkındalıktır. Bunların artması veya azalması, rezaletleri ve cehaletleri doğurur. Dengede kalışları ise bütün erdemleri ortaya çıkarır.”**

Egosal özdeşlemenin tuzağına düşmemek için ruhsal özdeşleşmenin farkındalığını geliştirmeli ve onu büyötmeliyiz. İşte o zaman dönüşüm yolunda kalıcı bir şekilde içsel devrimimizi yapabilir ve hayatın asıl gayesi olan içsel amaç[ımız]a uyanabiliriz. Çünkü hayatın özünde değişim vardır. En iyi değişim, özü koruyan değişimdir. En arzulanan değişim, ahlaktan türeyen değişimdir. En gerekli değişim, nefret-hiddet-kin ve şiddetten arınmış değişimdir. En sağlıklı değişim, erdemden ve empatiden doğan değişimdir. En pratik değişim, adaletin değerlerine bağlı kalarak, hukuktan ve hakkaniyetten elde edilen değişimdir. Kuşkusuz ki özü koruyan en iyi değişim, okumaktır. Bilgilenmektir. Düşünce gücümüzü ve sorgulama yet[eneğ]imizi büyötmektir. Düşünmenin esas malzemesi bilgidir. Bilgi dağarcığımızı büyötmekten düşünce gücümüz ve sorgulama yet[eneğ]imiz büyöyemez. Bilgi beynin enerjisidir. Nasıl ki herhangi bir makine enerjisiz çalışmıyorsa, bilgiden yoksun bir beyin de çalışmaz. Yeni üretkenlikler yap[a]maz. Bilgiyle donandığımız konularda daha kolay düşünebilir, daha iyi akıl yürötebiliriz. Gereken dönüşümü daha rahat sağlarız.

Bilinmelidir ki, insan bencillikten türeyen hırs ve öfkenin esiri olduğunda, akıl ve mantık üzerindeki egemenliğini kaybeder. Ancak insan kalbini sevgi ve bilgiyle ısıtırırsa, işte o zaman kalbin üstünü örten o katı bencillik katmanı yavaş yavaş erimeye yüz tutar. O eridikçe insan da özünü hissetmeye, gerçek benliğini anlamaya başlar. İnsan gerçek benliğini hissettikçe, tıpkı bir fener gibi ışıldamaya başladığını görür, etrafına ışık saçtığını hisseder. İşte bu ışık ruhun ışığıdır. İçsel dünyada bu ışık doğmadan, bu uyanış olmadan yaratılışın gayesi anlaşılmaz. İnsan yaratılış gayesine yeniden doğamaz. Bunun gerçekleşmesi için insanın içsel düalitesi/ikiliği, çokluktan tekliğe dönüşmesi gerekir. Karşıtlıktan/zıtlıktan tamamlayıcı anlayışa ve erdeme dönüşmesi gerekir. İnsan ancak bu içsel uyanışla gelişen farkındalık sayesinde manevi yaşamın huzuruna kavuşur. Menbeçli Mor Filoksinus (+ 523) bu durumu şöyle açıklar: “Ey

öğrenci, karşıtı olmayan iyilik yoktur. Şayet iyiliklerin karşıtlıklarından korkarsan, asla iyilik yapmazsın!”

Bencillik ve şefkat birlikte var olamaz. Biri diğerini etkisiz kılar. Bencillik, şefkati yok eder. Ruhsal-düşünsel katılaşma yaratır. Ruhsal çukurları büyütür. Ölçsüzlüğü, düşkünlüğü, adaletsizliği, zorbalığı, tamahkârlığı da doğuran ego (bencillik), insanın öz varlığında bulunan şefkatin nüvelerini ezerek, içsel karşıtlıkları körükler. Bu da yaşamı zehirlerken, samimiyeti de katleder, kompleksleri arttırır. Kendini bilememenin neden olduğu komplekslerin çoğaldığı yerde, değerler, erdem, ahlak, edep, adap aşınır. Öz sevgi, öz saygı, öz değer ve öz denetim huzursuz olur. Böyle olunca da içsel-dışsal çatışma kaçınılmaz bir hâl alır.

Suruçlu Aziz Mor Yakup (+ 522) bu bağlamda şöyle yazar: **“Herkes bilir ama herkes yapmak istemez. Zira eksik olan bilgi değil, doğru ve iyi iradedir.”**

İç görüye sahip olmadan, doğru ve iyi iradeyi yakalamak yahut çelişki ve zıtlıklardan kurtulmak elbette ki kolay değildir. Tutarlı bir kişisel bütünlükle, öz iradenin iyilik kanallarıyla insanın hemhal olması, sevgi ve şefkat dilini geliştirmesi, zıtlıklardan kurtulması; işbu içsel devrim yolunda kolaylaştırıcı olacaktır.

Bar Ebroyo / Abulfarac konuyla alakalı şöyle fikir beyan eder: **“Kemal, sadece bedensel emeklerle değil, fikirsel kavga ve savaşımla elde edilir. Bedensel ve fikirsel çalışmayı anlayabilmek için bedensel çalışmayı ruhsal idrak[in]le çeşitlendirmelisin.”**

Dolayısıyla içsel dünyada oluşan bilinç ve uyum, iyi irade ve ruhsal zekâyla güçlendirilirse, çatışmaları gidermek hususunda içsel devrime giden yolun zemini de döşenmiş olur. Bu olmadan insanın kötü bağımlılıklardan ve nefret gibi tutsaklıklardan kurtulması kolay değildir. İçsel devrim, içsel karanlıklardan

kurtulup ruhsal aydınlığa ulaşmakla başlar. Başladı mı bitmeyen, ömür boyu devam eden bir süreçtir. İnsan ancak içsel devrimle; büsbütün sevgi olan ilahi özünü keşfedebilir ve ahlaklı/medeni yaşama kavuşabilir. Ahlaklı ve medeni yaşam gözle görülmediği için insanı cezbedecek dışsal bir görünürlüğe sahip değildir. Aksine insana nahoş veya itici de gelebilir. İçsel devrimini yap[a]mamış ve ruhsal konuları kavrayacak cesarete sahip ol[a]mamışlar için söz konusu yaşam tarzı elbette ki anlaşılmaz ve çetrefillidir.

Dünyevi yaşam, insanın nefsanî benliğine (egoya) hitap eden eğilimlerinden oluşur. Ahlaklı ve medeni (ruhsal) yaşam ise bencil olmayan bir sevgiden ve nefsanî benliğin arzuları üzerindeki denetiminden oluşur. Ahlakta, adalet vardır. Adalette de vicdan. Ahlak ve vicdan varsa, hakiki insanlık kaim ve güçlü olur. Haksızlığın ve mağduriyetin etkisi yok olur. Ahlaklı ve medeni yaşamın kökü, samimi imandır, dürüstlüktür. İçsel-dışsal tutarlılıktır. Tanrı ve insan sevgisinden oluşur, temiz yüreklilik ve alçak gönüllülüktür.

Süryani kültüründe içsel devrim; ruhsal farkındalık haliyle ulaşılan bir aydınlanma aşamasıdır aynı zamanda. Bilinçaltında bir düşünce, bir şuur oluşturmak için kalp gözünün -içeriden- açılmasıdır. Kişisel devrimi başlatan bu aşamada madde ruhun hizmetine girmiş olur. Başka bir deyişle bu aşama; insanın egodan kaynaklanan algılar[ın]dan, içsel ikilikten, koşullanmalardan, şartlandırılmış gerçeklikten, geçmiş deneyimlerinden ötürü olumsuz önyargılar yaratmış bütün kalıplar[ın]dan kurtulma sürecidir.

İnsan ancak bu sürece girdiğinde iyileşebilir, onu yaralayan şeylerden kurtulabilir. Yalnızca bu gerçekleştiğinde hak ettiği veya arzuladığı hayata doğru yol kat edebilir. İnsanın kendi yaşamında ve dahi hayatında kendini veya bir şeyleri gerçekleştirebilmesi için öncelikle dışarıda olanı değil, içerideki inançlarını, yerleşik bilgilerini ve algılarını oluşturan algoritmasını değiştirmesi

gerekir. Yenilenmiş bu algoritma yeni enerjiyi de beraberinde getirecektir ki bunun da iyi bir şekilde yönetebilmesi icap eder.

İnsanın kendisini kaybedecek kadar bir şeye kaptırması, yararlı ilgi ve meşguliyetleri bile zararlı hale getirebilir. Bu nedenle lazım olan yenilemeyi yapabilmesi için öncelikle nasıl bir algoritmaya sahip olması gerektiğini bilmesi gerekir. Ve oradan yola çıkarak dönüşüm çabası içinde kendi içsel devrimini yapmanın gayreti içinde olduğunun şuurunda olması lazımdır. Bu devrim, bir aydınlanma yolculuğudur. Bedenden çok ruha odaklanmanın, sınırlı bir benlik duygusundan sınırsız bir benlik duygusuna, ayrılık duygusundan her şeyle birlik duygusuna, suçlama duygusundan kutsama duygusuna aynı şekilde korkudan sevgiye geçişin yolculuğudur.

Bu yolculukta esas olan zihnin kalbe varmasıdır. Bu yolculuk -kolay olmasa da her zaman mucizevi bir şekilde- hayatın her alanına pozitif katkı sunar. Sinir sistemini, kişisel enerjiyi ve içsel varoluş durumunu dönüştürür. Davranışlarda kalıcı ve tutarlı değişikliklere, tepki verme şekillerinde değişimlere yol açar. Bu yolculukta içsel aydınlanma hedef haline geldikçe, kişisel hayat özgür bir dönüşüme doğru yelken açar. Düşük şeylere olan bağıllık gider, zihin daha yüksek anlamlara, farklı mantık ve mantalitelere yönelir. Bu da bilgeliğin önemli bir aşamasıdır. Bu değerli aşama **“Hiçbir şeyi bencil tutkularla ya da boş övünmeyle yapmayın. Her biriniz alçakgönüllülükle öbürünü kendinden üstün sayсын. Sadece kendi yararını değil, başkalarının yararını da gözetsin”** (Filipliler 2: 3-4) mantığıyla anlam bulur, şekillenir ve gelişir.

Kendini yenileyebilmesi için bedene nasıl uyku gerekli ise, uyanıklık ve farkındalık anlamına gelen içsel devrim de ruh için o derece gereklidir. Çünkü içsel devrimini yapmış insan kalabalıkların içinde farkındalık sahibidir. Nobranlık içeren her türlü tahakküm, sömürü ve istismardan uzaktır. Bu doğrultuda ne kadar uyanık ve farkında olursa düşünceleri o derece gelişmiş

olur. Yararlı ve iyi tercihler yapar. Ne kadar yararlı ve iyi tercihler yaparsa, bulunduğu andaki anlayışıyla, güncelin içinde o kadar aydınlanır. Farkındalığı yüksek biri haline gelir.

Kalabalıkların içinde ruhen uyanık olmak demek; kalabalıkların aksine en temel seviyeli düşüncelerde bile özenli olmak ve doğru zamanda doğru yerde düşünüp, nazik konuşmak ve nezaket çerçevesinde davranmak demektir, kısacası lakayt ve kabalıklardan arınmaktır.

İçsel devrim, hayatımızı devamlı şekilde koruyup kollayabilmek, geliştirebilmek, anın istek ve ihtiyaçlarına cevap verebilmek, paylaşabilmek ve her an eyleme geçecek kadar tetikte olabilmektir. Dikkatsiz, kayıtsız, ilgisiz ve tembel olmamak ve dahi ihmalkâr davranmamaktır. Diğerinin ihtiyacına karşı sorumluluk hissetmektir, yaşamı ilgilendiren konularda duyarlı olmaktır. Pek çok açıdan içsel devrim, akıntıya karşı koymak yerine ona izin vermeyi içeren basit ama bir o kadar da derin bir bilgeliktir. İnsanın tekâmül sürecini kapsayan akıntı içinde, hizmet halinde olmak gerekir. Bütün ibadetler ve gayretler içsel devrimi bireysel yaşamda egemen kılmak için yapılır.

Süryani kültürünün derinliklerindeki Mesihi anlamlar ve değerler dışsal olarak değil de içsel olarak deruni hale getirildiğinde insanın yaşamı ve sevinci çok farklı bir karaktere bürünür. O anlamları ve değerleri dünyevi gerçekliğin ötesinde, ruhen, kalben ve fikren yaşadığımızda, yaratılışı[mızı]n gayesine yeniden doğmuş oluruz. İkinci doğumumuz gerçekleşmiş olur. Bu da gerçek manada içsel bir devrimdir.

Egomuzu/nefsimizi çarmıha germeden onun kötü aldatmacalarından ve eski insanın kabalığından özgür kalamayız. Süryani bir yazarın dediği gibi; **“Eyvah eyvah! Eski insan hâlâ içimde yaşıyor. Henüz tümüyle çarmıha gerilmedi ve tamamıyla ölmedi. Tetiklediği içsel kavgalarla ruha karşı güçlü bir savaş veriyor. Ruhun krallığına rahat yüzü göstermiyor.”**

Eski dönemde lanet göstergesi olan çarmıh, Mesih’le birlikte ikinci doğumun simgesi olmuştur. Çünkü haçın anlamlarında egonun (yani bencilliğin) zehirli ve tahripkâr tutumları kesinlikle yoktur. Sadece ve sadece ruhun değerleri vardır. Bu da yüksek ruhani bir hal ve durum demektir. Bu hal ve duruma göre, kurtulmamız gereken tek şey, egosal sisteme hâkim olan zarar verici düşüncelerdir. Egomuzu/nefsimizi çarmıha germez de kendimize tutunursak, zarar verici düşüncelerin etkisi kırılmayacak ve olduğu gibi sürüp gidecektir. Bu nedenle de karışıklık ve çatışma yaratan içsel düâlitinin baskısı altında kalmaya devam ederiz. Bilinmelidir ki, yaşamın gailesi içinde kendini bilmeden gösterilen çaba ve mücadele karanlığa hizmet eder. Kendini bilen ve bilinçli farkındalıkla gösterilen çaba ve mücadele ise aydınlığa götürür. Bu doğrultuda ve merhametli farkındalık yolunda ne kadar çok sevgi ve iyi niyete sahip olunursa, yaşam da o kadar anlamlı ve doyumlu olur. Bu da içsel devrimin anlamlarıyla şekillenen değişimin ta kendisidir. İnsani bir diriliştir. Dolayısıyla Mesihi sevginin güdülenmeleriyle egosunu/nefsini çarmıha gerebilen insan; ruhu karartan bencilliğin çamurunu, duygusal çöplüğünü temizleyebilmiş, bozuk güdülerden kurtulabilmiş hakiki insandır. Kendini keşfetmiş, kendini bulan, kendini bilen bu hakiki insan aynı zamanda özdenetim ruhunun terbiyesine (içsel kontrol sistemine) sahip olur. Öz sevgisini, öz saygısını, öz değerini, öz doğasını yaşarken bu insanın, etki-hizmet alanına ve çevresine sıkıntı vermesi mümkün değildir. Çünkü o, **“yeni yaratılış”** olarak nitelendirilen Mesih’in dirilişiyle bağışlanan yaşama kavuşmuş insandır. İçsel-dışsal çatışma yaratan karışıklıktan tamamlayıcı anlayışa geçmiştir. O artık ilahi sistemin farkındalığı içinde yaşama sevincini ruhen ve fikren hissederek **“yaşa ve yaşat”** ilkesiyle kendi öz mecrasında akmanın gayreti içirisindedir. Bu gayret, **“Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin”** (Matta 16: 24) şeklindeki söylemin özde/ruhta hissedişin bir dışavurumu ve tutarlı bir ahlaki göstergesidir.

İnsan, kendi yüreğinin derinliklerindeki güzellikleri fark ettikçe, içsel feneri - karanlıkta hiçbir nokta kalmayacak şekilde- daha fazla aydınlanacak ve etrafını daha fazla aydınlatacaktır. Ancak bilinmelidir ki, **“karanlık tarafın”** gücü, **“aydınlık taraftan”** daha büyüktür. Karanlık taraftan beslenen insan, her zaman kendini merkeze alır. Her yerde kendisini görür ve her yerde kendisiyle konuşur. Ve böylece her zaman en çok sevdiği kişiye (yani kendisine) zarar verir. Yazılmış olduğu üzere, **“Ayartılan kişi, Tanrı beni ayartıyor demesin. Çünkü Tanrı kötülükle ayartılmadığı gibi kendisi de kimseyi ayartmaz. Herkes kendi arzularıyla sürüklenip aldanarak ayartılır. Sonra arzu gebe kalır ve günah doğurur. Günah olgunlaşınca da ölüm getirir”** (Yakup 1: 13-15).

Her şey ama her şey tercihle başlar ve insan kendi seçimlerini yaşar. İyi ya da kötü tüm sonuçlar **etki-tepki** olarak bilinen **“nedensellik ilkesinin”** bir yansımasıdır. Bazı insanlar bu tercih haklarını iyiye kullanıp hayatlarına iyilik, güzellik, sevgi, barış ve ahenk getirirken; bazıları da çevresindeki her şeyle çatışmayı, savaşmayı, kendi dediğini ve bildiğini dayatarak kısıtlamayı, hatta bezen zulmetmeyi seçer. Bu tür insanlar çevresindeki her şeyle savaşır. Tek bildikleri kendi doğrularıdır. Tek bildikleri kendi haklılıklarıdır. Tek bildikleri kendi yollarıdır. Başka yol yoktur. O yol dışındakiler ise kötüdür. Bütün bu negatif yaklaşımlarda içsel dünya çok belirleyici bir rol oynar.

Aziz Mor Afrem (303-376) bu negatif duruma şöyle dikkat çeker: **“Ey öğrenci bil ki, alışkanlıklar, ruhun kelepçeleridir. Kolay kazanılırlar. Ancak terk edilmeleri çok zordur.”**

Vücudu geliştirmek için nasıl terlemek gerekiyorsa, içsel devrim de çok emek ve disiplin ister. İnsanın içindeki aydınlık taraf güçlenmedikçe içsel devrimin yolları düzleşmez. İçsel boşluklar ve çukurlar doldurulamaz. Çünkü insanın içinde, derinliklerinde ne varsa dışarıya da o yansır. İnsanın içinde düzen, uyum,

güzellik ve huzur varsa, bu yaptıklarına, söylediklerine ve düşündüklerine yansır. Yok eğer içinde kargaşa, düzensizlik ve uyumsuzluk varsa, bu saklanamaz ve bütün bir yaşamına, yaşantısına sirayet eder. İçsel devrim gerçekleştiğinde, içerisi temizlenmiş olur. İşte o zaman içsel istikrar kalıcı olur ve hiçbir şey onun dengesini bozamaz. Bu da bağışıklık sistemini güçlendirirken, bütün iyileşmelere kapı aralar.

Işık ve sevgi kazanacaksa, karanlığa ve korkuya aldırış etmeden içsel devrimi yapma konusunda cesur olunmalıdır. Çünkü içsel karanlığı[nı] dağıtamayan bir insanın başkasının ışığını ortaya çıkarması mümkün değildir.

İçsel devrim, insanın kendisiyle barışık ve iç dünyayla (aydın tarafla) bağlantı halinde olmasıdır. Bu nedenle içsel devrimini tamamlayan insan, duygularını tanıyarak, nerede, nasıl davranacağını bilir. Hem kendisiyle, hem çevresiyle barışık olur. Sorumlu davranır. Herkesin her gün gördüğünü, farklı görüp farklı algılar. Farklı yaşar. Çünkü o realitedeki zorluğa rağmen içsel devrimini yapabilmiştir. Özgün duruşu sayesinde gözükmeyen ancak varlığı hissedilen katkılarla yaşama tat verir.

Yaşam, tıpkı bir madalyonun iki yüzü gibidir, görünen ve görünmeyen tarafları vardır. Olumlu-olumsuz yaşamı şekillendiren görünmeyen taraftır. O görünmeyen tarafın barındırdığı bilgiler, değerler, sahip olduğu olumlu-olumsuz güdüler; pozitif değerler uğruna harcanan efor, ödenen onca bedel, çekilen cefa, çile ve dahi emekler belirleyicidir. Ancak samimi gayretlerin güdülenmeleriyle zihinde şekillenen ve gönülde pişen yaratıcı düşünce ve yapıcı gayret, zamanı gelince muhakkak meyve verecektir. Lakin bu meyve nispeten farklı olacak, kültürün güzelliğiyle anlatım şekline bürünerek anlaşılmaya ihtiyaç duyacak bir meyvedir. Duyulan bu ihtiyaç, insanın içsel düalitesini/ikiliğini karşıtıktan tamamlayıcı anlayışa/erdeme dönüştürebilecek bir ihtiyaçtır aynı zamanda. İşte

bu cesareti gösterebilen ve bunu kabullenen insan özgün ve üretken olur. Yaşamda varılabilecek en büyük manevi makama ulaşmış sayılır.

Süryani kültürünün tanınmış üstatlarından Mor Muşe Bar Kifo (813-903) bu durumu şöyle tanımlar: **“Doğamızda murdar (kirli) bir şey yoktur. Şayet olsaydı, onu baştan yaratmazdı. Allah murdar bir şey yaratmadı. Günah dışında murdar olan bir şey yoktur. Günah da yaratılmamıştır. O itaatsizliğin ve iyiliklerin yoksunluğudur.”**

Var olan her şey bir fayda ve bir hikmet içerir. Dolayısıyla yaratılıştaki kötü olan yoktur. Sadece her varlıkta karşıt yönler vardır. Süryani filozof Bardaysan (+ 222) bu durumu şöyle yorumlar: **“İyilik insanın doğasıdır. Kötülük ise anomalıdır.”**

Ego olarak tanımlanan bu anomali durum, ruhun anlamlarıyla dönüşmedikçe, ruhun etkisine geçmedikçe, içsel devrim gerçekleşmez. İstikrarsızlık ve huzursuzluk baki kalır. Bu da sendelemeye ve yalpalanmalara neden olur. Ninovalı Mor İshak’ın (613-700) dediği gibi; **“Niyet[in] doğal haliyle temiz ve pak olsa da, duyuların geçitleriyle gelen dış uyarılar onu bulandırmaya ve kirletmeye yeter.”**

Malfono Mor Narsay (+ 507) bunu şöyle açıklar: **“İlmin sözü, katı yüreğimizin kayasına/taşına düştü. Cazibelerin güneşi ısınınca, ruhumuzun tohumu solup kurudu. Yaşam sözü, düşüncemizin yol kenarına ekildi. Düşman kuş gibi onu düşüncelerimizden alıp kaptı/kopardı. Yaşam başağı, şehvetlerimizin dikenleri arasında yeşerdi. Çirkinliklerimizin otu/çemeni o ruhsal tohumu boğdu. İçimizdeki arzular, dar yolda yürümemize izin vermedi. Çokları gibi, helak oluşun mesafeli yolunda sefere çıktık. Günah uykusunun ağırlığı, çevik aklımızı batırdı. Bu nedenle uykulu halimiz vaat edilen mutluluğu kabul etmek için uyanamadı.”**

Evrensel üne sahip çağdaş yazar Paul Coelho bu durumu şöyle dile getirir: **“Tanrı gönül gözümüzü ancak bir şeylerin değişmesini arzu ettiğimiz anda açar.”**

Süryani kültürüne göre, içsel ikiliğin, yani nefsin/egonun (karanlık/kötülüğün) ve ruhun (aydınlık/iyilik) farkındalığını geliştirmeden insanın kendisine, yaşam döngüsüne yani tekamül sürecine pozitif katkı sunması zordur. Çünkü ruhun kaybı başlarsa, insanın taşıdığı insani kimlik de dumura uğrar. Samimi ilişki kurma yeteneği sakatlanır. Akışın yani tekamül sürecinin başarısı için ruh iş başında olursa, zorluklar içinde her şey daha rahat olacaktır. Unutulmasın ki, **‘ruh’**, sadece kendimize değil, her şeye değer vermemizi sağlayan ilahi bir enerjidir. Tekâmül, olgunlaşma, gelişme, ilerleme, ruhsal evrim ve içsel devrim demektir. Başka bir deyişle tekâmül, insanın egodan kaynaklanan algılardan, koşullanmalardan, şartlandırılmış gerçeklikten, geçmiş deneyimlerinden dolayı oluşan yargılarından kurtulma sürecidir...

Suruçlu Aziz Mor Yakup (451-521) içsel ikiliğe ve karşıtlığı uyuma dönüştürme konusunda fikir yürütürken konuyu şöyle ifade eder: **“İyi-kötü her düşünce birer tohumdur. Ruh tarla, irade ise ekincidir. Akşamleyin benliğine kötü düşünce ekecek olursan, gece boyu bulanık rüyalar görürsün. Ve eğer uykuya dalarken, benliğine sevgiyi yüklersen, uyku esnasında yatağından hoş kokular yükselir. Öfke, benliğine girer girmez onu allak bullak eder; ruhunu öfkeden arındır, uykuya dalınca onu huzurla doldur.”**

Aynı şekilde içsel ikiliği uyuma dönüştürebilen insanı anlatırken de şöyle yazar: **“Kendinden nefret eden insandan sevgi nefret edemez. Zira -ona değil- tüm insanlar için çarmıha katlanmış efendisine bakar.”**

İçsel devrimini yapmış ve tekâmül sürecinde ilerleyen insan sevgiyle davranır. Her türlü kıyaslama onun için zarar vericidir. İnsanın özgünlüğünü ve biricikliğini / bizatihiliğini kaybettirir. Çünkü her insan eşsiz ve özeldir. Eğer bir

insan başkalarına göre ben daha özelim diyorsa konuyu ve kendisini tam anlamamış demektir. Hiçbir insan kendisini başkalarıyla kıyaslayarak özel biri olamaz. İnsan kendi özgünlüğüyle özeldir. Kendi özgünlüğünü keşfetmişse özeldir. Bir insan kendini başkalarıyla kıyaslıyorsa, kendini başkalarına göre daha değerli ve özel buluyorsa, buna “**kibir**” denilir. Ancak kendi özgünlüğünün farkındalığı içinde herkesin özel ve özgün olduğunu düşünüyorsa, o insan öz değerini ve öz güvenini keşfetmiş sayılır. Öz değerini keşfeden insan daha çok neyin doğru olduğuna odaklanarak, zihinden/akıldan ruha/kalbe giden yolda ilerleyecektir. İlahi değerleri hissedebilme kabiliyetini arttıracaktır. Sahip olunan bilgiye ilahi anlam ve terkipler katacaktır. Alışveriş içinde olunan her şeye ebedi fayda sağlayacaktır. Yani bu insan ilahi özün enerjisini yayacak, ruhu işlevsel kılacaktır.

Burada esas olan, insanın beden vasıtasıyla nefsi(ni) terbiye etmesidir. **Nefis terbiyesi denilen şey de hayatın sürdürülmesi ve güçlendirilmesi adına insanoğlunun, emre âmade şekilde kendini ruhun düşüncesine doğru hizaya çekmesidir. İnsanın, esenlik ve istikrar yurdunu kendi iç dünyasında kurmasıdır.** Bu, özün cılızlaştırılması değildir, aksine özün geliştirilmesi, güçleştirilmesidir. Sınırlarının genişletilerek, bütün varlığa yayılması girişimidir.

Dolayısıyla içsel devrim bedenin terbiyesi yoluyla ilahi irtibatı sağlayan ve içsel karanlığa işaret eden özelliklere sahiptir. “**İnsan, kendi içindeki karanlığı tanıdığı kadar aydınlanır**” gerçeğinden yola çıkan içsel devrimin temelinde bu öğretisi ve bu anlayış vardır. Bu da, hâl ve kalp meselesidir. Bu anlayış, sahip olunanların (makam, yetki, güç, servet, bilgi, paye, yetenek, beceri vs.) insana egemen olmasını engellemek, insanın o sahipliklere egemen olmasının yöntemini bilmesi demektir. Söz konusu vasıflara egemen olma cesaretini gösterip bunu başarıyla yürütenler, hayattaki en büyük makama ulaşmış

sayılırlar. Çünkü hakikati ve ışığı arayanlar, ilahi sevgiyi en ücra hücrelerinde dahi hissedebilen ve bu hissi sevebilenlerdir.

Bazen yaşamın akışı içinde egonun yanılsamasına kapılabiliyor ve özgür iradeyi kötüye kullanarak kimi zaman bilinçli ya da bilinçsiz kendimizi zor bir çıkmaza da düşürebiliyoruz. İşte hayattaki bu zor çıkmazlardan çıkmanın yöntemlerini geliştiren söz konusu içsel devrim, diğerkâm ve kolektif ruhu yaşatan disiplin anlamına gelir. İçsel devrim, bu ruhu yaşatmak için vardır. Erdemli anlam ve amaçlar edinerek bu ruhu yaşatmanın ve egemen kılmanın gayreti için vardır. Bu da, içsel disiplin ile biçimlenen yüksek bir sorumlulukla çalışmak ve gayret içinde olmak demektir.

Buradan yola çıkarak Süryani kültürünün manevi disiplinini temellendiren ve geliştiren gönül dostlarının ve üstatların düşünsel arka planında yatan temel anlayış kısaca şöyle ifade edilebilir: **"Kendi içindeki karanlığı bilmeyen insan, kendisi ve çevresi için en büyük tehdittir. İnsan, kendi içindeki karanlığı tanıdığı kadar aydınlanır. Dolayısıyla özdenetim ruhunu güçlendiren disiplinden kaynaklı eğitim ve ibadet süreçlerinin gereği yapılan zorlu disiplin evreleri evvela güçlü insanlar var eder. Güçlü insanlar da kolay zamanlar ve devreler yaratır. Ancak bu kolay zaman ve devrelere aldanmamak gerekir. Çünkü kolay zamanlar zayıf insanlar yaratır, zayıf insanlar da zor günleri doğurur."**

Dolayısıyla sanılanın aksine, küçük-büyük herkesi ilgilendiren içsel devrim yaşamın maneviyatıdır. Hayatın özü demektir. Sahte benliği ve nefsanियeti dizginleyerek insaniyeti ve hakiki benliği ayakta tutmak anlamına gelir. Yaşamın dalgalı sularında -esnek iradenin tutumlarıyla- daha rahat yüzebilmek için ruhun aktif olması, bedenın dizginlerini ve yönünü ruha teslim etmesi demektir.

Çünkü ezbere dayanan yanlış bilgiler, ruhun ve kişiliğin gerçek niteliğini örter. Samimi duyguları, gerçek kişiliği yani özgünlüğü gizleyen aldatıcı niyet/söylem/eylemlere neden olur. Bu olumsuz tarzla insan hem kendisiyle, hem ilişki içinde olan(lar)la dehşetengiz bir yabancılaşmaya sürüklenir. Herhangi bir norma tabi olmayan bu yabancılaşma, insan ve toplum arasında var olan bağın zedelenmesine; kültürel ve ahlaki etkileşim hâlinin ortadan kalkmasına zemin hazırlar. Bu da, insani doğanın sahip olduğu düalite yapısında nefsanîyetin ve sahte benliğin güçlenmesine neden olurken, insanın özü anlamına gelen insanîyete, hakiki yaşama taşınan yolun tıkanmasına sebebiyet verir. Bu yol, her türlü büyüklenmenin, gururlanmanın, ötekileştirmenin, dışlamanın, küçümsemenin, hor görmenin üstünde olan ‘ruh’un şifrelerini öğrenmeyi esas alan ruhani disipline dayalı tazelenme ve yenilenme yoludur. Bu yol, iyiliklerin zenginliğiyle manevî makama kavuşmanın yoludur. Bu yola giren insan, içsel dünyasında keşfettiği ilahî ve pozitif değerlerin güdülenmesiyle, sosyal gerçeklik içinde hayatın devamlılığına, hayatın kolaylaşmasına, hayatın zenginleşmesine hizmet etmekten haz alır. Kendini gerçekleştirme sürecinde insan onurunu yüceltmeyi temel anlayış olarak kabul eder. Çünkü bilir ki, nefsanî hırslar, ruhu köreltir ve tüketir. Ahlakî donanımlar ise, ruhu geliştirir ve büyütür.

Ancak bu anlayışı kavramamış insanların kişisel ve toplumsal anlam haritaları (yani içsel ve dışsal referansları) çelişince/çelişkiye düşüp birbirleriyle uyum sağlamayınca, yanlış anlama[lar] devreye girer. Bu yanlış anlamamanın gücü, yaşam ve benlik algısına, anlama ve değerlendirme kapasitesine göre ya çoğalır, ya da azalır. İnsanlar arası iletişimin karmaşıklaştığı alan da aslında tam burasıdır. Yanlış anlama, içsel/kişisel bütünlüğü bozarken, insanı da zıtlıklar/karşıtlıklar arasında rahatsız edici bir salınımına maruz bırakır. Bu zıtlıklar/karşıtlıklar arasında bir gelgitin kölesi yapar. Devreye giren nefis vasıtasıyla dünyevî hırslara zincirlenir. Böylece ilahî özünü unutan insan manayı

ve kelamı yitirir. Özgünlüğünü ve özgürlüğünü kaybeder. Hayatın anlamını ve gayesini bulamaz olur. Madde ve mana arasındaki dengeyi gözetemediği için sadece maddi dünyaya göre yaşam sürer. İlahi özden kopuşa neden olan bu durum, sahte benliği geliştirir. Şehvani/nefsani kirlerin/pasların çoğalmasına neden olur. Bu da içten pazarlıklı pragmatik ve bencil tutumların ürettiği eylemlerin çoğalmasına zemin hazırlar.

Kadim zamanlardan beri, tarihin her döneminde insan daima bir hazine arayışı içinde olmuştur. Çabalar bazen boşa çıksa da insanın bu arayışı hep devam etmiştir. Görünen o ki etmeyi de sürdürecektir. **Ama aslında insanın aradığı hazine kendi ruhunda, yani egosundan arınmış saf özünden başka bir şey değildir.** O kutsal hazinenin kendi iç dünyasında olduğunu görüp anladığında ve bunu kalben özümsemeye başladığında, kendisine ve varoluşa dair çok farklı bir bakış kazanmış olacaktır. Kendisini, diğer insanları, toplumu, dünyayı, hayatı, evreni, ilahi düzeni daha fazla anlamaya ve tanımaya başlayacaktır. Dolayısıyla bunun sağladığı içsel rahatlama ve kendini yönetme yoluyla, duyguların, düşüncelerin, davranışların, egosal tutkuların ve nefsanî yaklaşımların farkındalığı içinde maskeleri ve rolleri kullanmanın zararlarını öğrenecektir. Çünkü egodan sıyrılıp uzaklaşma, varoluşun ve yaratılışın gayesine yolculuktur. Bu yolculuk, yaşama katılıp sorumluluk almayı gerektirir. Ancak insan doğumdan sonra edindiği maskeleri atmadan maalesef kendini tanıyamamakta, kendi özünü, kendi öz doğasını, öz değerini, öz sevgisini, öz saygısını, öz gücünü keşfedememektedir. Bu maskeleri atmadıkça yaratılıştan/doğuştan sahip olduğu ama sonra gölgelenen o ilahi özüne, o eşsiz potansiyeline maalesef ulaşamamaktadır.

İçsel dünyasının karanlık ve kör alanları, sevginin ve bilginin ışıyla aydınlanmayan bir insanın benliği/ruhu da büyümmez. Büyümediği için özgünlüğünü fark edemez. Bu da öyle bir insanın tepkisel olmasına ve küçük

kalmasına yol açar. Süryani kültüründe buna **naḫšo z'urto** / ܢܚܫܐ ܙܘܪܬܐ denilir. Sevginin ve bilginin ışığıyla aydınlanan benlik/ruh ise büyür. Büyüdükçe, özgünlüğünün farkına varır ve etkisel kişiliğe yönelir. Süryani kültüründe buna **naḫšo rabtho** / ܢܚܫܐ ܪܒܬܐ denilir.

Dolayısıyla insanın gelişimi ruhun büyümesiyle doğru orantılıdır. Ruhen büyümeyenler, öz sevgi ve öz saygılarını keşfedemezler. Yetişkin bir çocuk gibi kalırlar. Bazı alanlardaki eksik ve yetersizliklerini söylem ve eylemlerinde örtbas etmeye gayret gösterirken, ruhsal çukurlarını daha fazla açığa çıkarırlar. Bu durum, kendini bilmek ve kendini kazımanın doğuracağı daha çok bilgilenmekle pozitif bir duruma dönüşebilir. Ama niyet saf (halis) değilse, bu gerçekleşmez. Halis olmayan her niyetin içinde mutlaka kritik miktarda bir körlük mevcuttur. Çünkü insanın gücü niyetiyle doğru orantılıdır. Hayat, eninde sonunda tekâmülü öğretir. Bu hem kolay, hem zor bir süreçtir. Bağımlılıkları, beklentileri, kıyaslamaları bir tarafa bırakmadan, egoyu alt eden insanın içindeki o saf ve sahici sevgi yeşermez, ürün vermez.

Yaşam, pozitif enerji anlamına gelen, geliştirici ve dönüştürücü etkiye sahip ruhsal iyiliklerle kaimdir. Süryani kültürüne göre, niyette/söylemde/eylemde iyiliği gözetmeyen her şey yaşam döngüsüne olumsuz yönde zarar vermektedir. Negatif etki yapar. Bu da düzensizliğe ve sorunlara neden olur.

Persli Bilge Mor Afrahat'ın (260-345) yorumuna göre, **“Bu, insanlıktan ve Tanrısal evlatlıktan çıkmak demektir.”**

Bu yoruma göre, ruh veya kalp insanın kalesidir. O kaleyi düşman fethederse insan köle olur. Ancak o kaleye Mesih'in sevgisi girerse ve orayı bütün güçleriyle fethederse, O'nun sevgisinden türemiş değerler ve disiplinler oraya hâkim olursa, o insan kolay kolay sarsılmaz. Fiziksel ve zihinsel açıdan devamlı dengede kalır. Farkındalık ve kurtuluş hâlinde olur. Zira fırtınaya karşı koyan

ağacın gövdesi değil kökleridir. Ağacın kökleri derinleştikçe, sabit duruşu ve karşı koyma direnci artar.

Unutmamalı ki, şu an içinde bulunduğumuz durum, geçmişte kim olduğumuzun ve ne yaptığımızın bir yansımasıdır. Gelecekteki durum da kim olduğumuzla ve neyi nasıl yaptığımızla şekillenecektir. Uyanış ve farkındalık bunun ilk adımıdır. Olgunlaşmak da odunlaşmak da insanın kendi elindedir ve onun tercihlerine bağlıdır. Bilgi, bilgeliğe (yani eyleme) dönüşmedikçe, ahlakın ve iyi davranışların garantisi değildir. Ancak cehalet, ahlaksızlığın ve kötü davranışların sanal garantisidir. Bunları iyi anlayıp uyguladığımızda, yaşam[amız]ın hazzı bambaşka bir anlam kazanır. Doğrusunu söylemek gerekirse, başka türlü içsel düalistemizi/ikiliğimizi karşıtlıktan tamamlayıcı anlayışa ve erdeme dönüştüremeyiz. **İçsel devrim, ancak zihinlerimizdeki karanlık alanlardan kurtulmaya çalışarak, o alanları bilgi ve sevginin ışıyla aydınlatmaya, değişimin kendisi olmaya çaba göstererek mümkün olacaktır.** O zaman yeni bir insan olarak içsel devrimimizi tamamlayabiliriz. Mucizevi gelişimlerin kanalları olabiliriz. Bu dönüşüm mucizesini ortaya koymak için kendimizin en yüksek potansiyeli olan **“yeniden doğmaya”** istekli ve arzulu olmalıyız. Bir insan, sorumluluk hissiyle hareket edip içsel devrim anlamında bilinçli gelişim yolunu seçtiğinde, kendini ve kendi nefsinin bu zor yolun olumsuzluklarından kurtarmaya muktedir hale gelir. İçindeki mutlak güce uzanır. Kendi olumsuz yönlerini, kişiliğinin bölünmüş parçalarının kör (bilinç taşımayan) niyetlerini kontrol altına alır. İnsan bilinçlendikçe, farkındalık geliştirdikçe, bütünlendikçe, bilincinin titreşim frekansı yükselir. Öyle bir insan eksik kalmaz, bütünlenir. Kişisel bütünlüğe kavuşur. Olumsuzlukları yok olur ve bilinci saflaşır. Kendini ve çevresindekileri şefkat, berraklık ve ruhunun bilgeliğiyle görebilir bir hale getirir.

Malfono Mor Narsay ilahi bir yakarışında bunu şöyle ifade eder: **“Bizi, ne talep ne de minnetle değil, merhamet ve sevgiyle yarattın. Şimdi de merhamet ve**

sevgiyle bizi yenile, kurtar, şefkat göster ve bağışla. Zira talebimiz, bağışlanmaya ricada bulunmaya layık bir talep değil. Adet olduğu üzere, merhamet ve sevgi, yenilenmemizle onurlansın. Zengin bahşediciden talepte bulunmak uygun değildir. Rica da her şeyi herkesten önce bilene yakışmaz. Zira biz var olmadan önce O talebimizin sesini duymuştur.”

Dün olduğu gibi bugünde her yerde herkesin en çok ihtiyaç duyduğu şey ruhsal uyanıştır. İçsel devrimdir. Bu da hakikatin olduğu gibi anlaşılmasına ve içsel dünyada canlanmasına bağlıdır. Başka türlü ahlaklı ve medeni yaşam konusunda görünen çoraklaşmanın kötü sonuçlarından kurtulmak mümkün değildir. Algılarımızı gözden geçirmeye ve gerekiyorsa yeniden şekillendirmeye yardımcı olacak yeni kaynaklara ihtiyacımız vardır. İşte bu bağlamda, içsel devrim yolunda felsefe bize yardımcı olacak ışık dolu kaynaklardan biridir.

Akıl ve vicdan temizliği, kalbin ve gönlün açıklığı, güçlü-iyi irade insanın özgünlüğüdür. İnsanın kendisidir. Bu nedenle özgürlük özgünlüktedir denilir. Özgünlüğün ortaya çıkması, hakikatin canlanması ve hayatta aktif olması için temiz kalplere ve bu temiz kalplerden türeyen saf bakışlara oldukça fazla ihtiyaç vardır. Yazıldığı üzere; **“Kendi benliğine eken, benlikten ölüm biçecektir. Ruh’a eken, Ruh’tan sonsuz yaşam biçecektir”** (Galatyalılar 6: 8).

Bilinmelidir ki, fiziksel gözlerle bana bakarsan **‘BENİ’**, ruhsal gözlerle bakacak olursan da **‘SENİ’** görürsün.

Yusuf Beğtaş